1. Bilge Kağan'ın şehirler ve köyler kurarak orada yaşamak istemesi yerleşik hayata geçmek istediğini gösterir. Ancak kayınbabası buna karşı çıkmış ve istenildiği zaman Çin'e akın yapabilmelerinin ve onlar hazırlanana kadar yurtlarına dönebilmelerinin şartını konargöçerliğin hızlı hareket etmeye ve savaş şekillerini belirlemeye olan etkisine bağlamıştır. Hür ve bağımsız kalabilmenin şartı da yine konargöçerlikle ilişkilendirilmiştir. Ancak verilen metinde kağanın meşruiyeti ile ilgili bir bilgi bulunmamaktadır.

YANIT: B

2. Kervansarayların görkemli ve özenli bitki ve hayvan süslemeli taşlardan yapılması bu yapıların sanatsal ve mimari değerlerinin olduğunu gösterir. Gelenlerin yatmak ve çeşitli ihtiyaçları için kullanmaları kervansarayların günümüz otelleri gibi işlev gördüğünü gösterir. Kervansaraylar arasında seyahat ve ticaret emniyetinin sağlanması bu mekânların ticaret güvenliğine katkı sağladığını gösterir. Kütüphane, revir, ibadethane gibi yerlere sahip olmaları da sosyal ve kültürel işlevler taşıdıklarını kanıtlar. Ancak kervansaraylar belirli aralıklarla inşa edilmiştir, sabit noktalara toplandıkları söylenemez.

YANIT: D

3. Tanrı'nın kut vermesi meşruiyetin göstergesidir. Dili doğru olmak, töre yapmak adaletin; düşmana boyun eğdirmek, halkına el uzatmak güvenliğin; eli bol ve açık olmak sosyal devletin temel alındığını gösterir. Ancak verilen parçada herhangi bir dine vurgu yapılmamıştır.

YANIT: A

4. Osmanlı Devleti'nde devlet işlerinde son dönemlerde Müslüman olmayan unsurlar yani Zımmîler de görev almış, kısacası tevdî-i emanet denilen işi ehline verme anlayışı uygulanmıştır. İstimalet yeni fethedilen yerlerde hoşgörülü politikalarla halkın yönetime ısındırılmasıdır. Evlad-ı Fatihan genel olarak Rumeli'nin fethi sırasında Anadolu'dan göç ettirilip bu bölgeye iskân edilen Türkleri ifade eder. Beşik Ulemalığı, ilmiye sınıfına ait ünvan, makam ve ayrıcalıkların babadan oğula geçmesi usulüdür. Pençik, savaş esirlerinin beşte birinin alınıp Türk-İslam terbiyesi ile yetiştirilmesi ve daha sonra askerî sınıfa dâhil edilmesi sistemidir.

YANIT: C

5. Osmanlı Devleti'nde sarayda bulunan hayvanlarla ilgilenen görevlilerin başı emir-i ahurdur. Emir-i alem, hükümdarlık bayrak ve sancaklarını taşımak ve korumakla ilgilenen görevlilerin başıdır. Çuhadar ağa, padişahın özellikle giyeceklerinden sorumlu görevlidir. Rikabdar, padişahın üzengi ve eyer takımından sorumlu görevlidir. Çaşnigir, padişahın yemeklerinden sorumlu görevlidir.

YANIT: E

6. Nişancı, defterdar, reisülküttap ve kâtip kalemiye sınıfına mensuptur. Beylerbeyi ise seyfiye sınıfına mensuptur.

YANIT: D

7. Osmanlı Devleti'nde sadrazamların devşirme kökenlilerden seçilmesi büyük Türk ailelerinin güçlenerek hanedana rakip oluşturmasını engellemeye yönelik olduğu için merkezî otoriteyi korumaya yöneliktir. Arazilerin büyük bölümünün devlete ait olması büyük toprak sahiplerinin oluşmasını önlemeye yönelik olduğu için; haremden evlenme geleneği kan bağı yolu ile rakip hanedanların oluşması ve tahtta hak iddia etmelerini önlemeye yönelik olduğu için; müsadere usulü de haksız kazanılan malların önüne geçtiği için merkezî otoriteyi kuvvetlendiren uygulamalardır. Ancak gedik sistemi ekonomik faaliyetlerle ilgilidir.

YANIT: B

8. Osmanlı Devleti'nde alınan kararların padişahın onayından geçmesi sonrasında kayıt altına alındığı defterlere mühimme defterleri denir.

YANIT: E

9. Tımarları liyakat sahiplerine veren, kahvehane, bozahane, meyhane gibi yerleri kapatan ve "Bağdat Fatihi" olarak bilinen padişah IV. Murat'tır.

YANIT: C

10. Kanunuesasi'de herhangi bir din belirtilmeksizin haklar ve ödevler bakımından tüm Osmanlı vatandaşlarının eşit kabul edilmesi öncelikle din temelli olan Millet Sistemi uygulamasının sona erdiğinin, halkın kul statüsünden vatandaş statüsüne geçtiğinin, adalet ve eşitlik anlayışları güçlendirilerek hukuk devleti olma yolunda adım atıldığının kanıtıdır. Ancak bu maddeden tüm vatandaşların mali anlamda eşit hâle geldiği çıkarılamaz.

YANIT: A

TEKRAR AKADEMİ

11. 31 Mart Vakası; 13 Nisan 1909 sabahı Avcı taburlarına mensup askerlerin Ayasofya Meydanı'nda toplanarak gösteri yapması, silah atması ve bazı isteklerde bulunması ile başlamıştı. Ortak söylem olarak padişahtan şeriatın tam olarak uygulanması, Harbiye Nazırı Ali Rıza Paşa ve Meclis-i Mebusan Reisi Ahmet Rıza'nın görevden alınması istenmişti. Taleplere bakıldığında isyancıların hem II. Abdülhamit'e hem de İttihatçılara karşı olduğu görülmektedir. Bu durum Derviş Vahdeti'nin gazetesindeki fikirlere de uygundu. Ayrıca kalabalık içinde İttihad-ı Muhammedî Cemiyetinin bayraklarını taşıyanlar da vardı. Bu hareketin ilk sonucu Sadrazam Hüseyin Hilmi Paşa'nın istifası olmuştur. İsyan hareketinden etkilenen Meclis-i Mebusan toplantılarına ara vermek zorunda kalmıştır. İstanbul'da bulunan I. Ordu, isyanı bastırmakta zorlanınca komutanlığını Selanik'te Mahmut Şevket Paşa'nın, kurmay başkanlığını ise Mustafa Kemal Bey'in yaptığı III. Ordu'ya bağlı Hareket Ordusu oluşturulmuştur. İsyandan sorumlu tutulan Sultan II. Abdülhamit, 27 Nisan 1909'da tahttan indirilmiş ve yerine kardeşi V. Mehmet Reşat getirilmiştir. II. Meşru-tiyet'in ilanından 31 Mart Vakası'na kadar iktidara hâkim olan İttihat ve Terakki, bu tarihten itibaren etkinliğini artırmıştır.

YANIT: E

12. Cephe Komutanı Halil Paşa'nın "Türk sebatının İngiliz inadını kırdığı ikinci zafer kazanılmıştır." diyerek zaferin önemini ifade ettiği, General Townsend komutasındaki İngiliz ordusunun büyük kayıplar verdiği cephe Irak Cephesi'dir.

YANIT: B

13. I. Dünya Savaşı sonrasında imzalanan Mondros Ateşkes Antlaşması'nın 24. Maddesi "Doğu Anadolu'daki 6 ilde (Vilayet-i Sitte: Diyarbakır, Erzurum, Van, Elâzığ, Sivas, Bitlis) karışıklık çıkarsa İtilaf Devletleri o bölgeyi işgal edebilecektir." şeklindedir. Buna göre bu bölgede bir Ermeni devletinin kurulmasına zemin hazırlandığı, Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğünün tehlikeye girdiği, karışıklık çıkması tabiri belirsiz olduğundan keyfî işgallere zemin oluşturduğu söylenebilir.

YANIT: E

14. Sivas Kongresi sonrasında istifa ederek Temsil Heyetine ilk siyasi başarısını kazandıran ve Millî Mücadele'ye daha ılımlı yaklaşan Ali Rıza Paşa Hükûmetinin kurulmasına neden olan hükûmet başkanı Damat Ferit Paşa'dır.

YANIT: B

15. Mustafa Kemal'in "Bu vatansever ve cesur, memur olmasaydı, İstanbul felâketinden haber almak için, kim bilir, ne kadar çok beklemek zorunda kalacaktık. İstanbul'da bulunan nâzır, milletvekili, komutan ve teşkilatımızdan bir kimsenin çıkıp da bize vaktinde haber vermeyi düşünememiş olduğu anlaşılıyor. Demek ki, hepsini heyecan ve korku bürümüştü. Bir ucu Ankara'da bulunan telin İstanbul'da bulunan ucuna yanaşamayacak kadar şaşkın bir duruma gelmiş olduklarına hükmetmek, bilmem ki doğru olur mu? Kendisine borçlu olduğum teşekkürü burada açıkça ifade etmeyi millî ve vatani görevlerimden sayarım." sözleriyle işaret ettiği kişi İstanbul'un işgalini telgraf ile duyuran Manastırlı Hamdi Bey'dir.

YANIT: C

16. Millî Mücadele Dönemi'nde kurdukları İngiliz Muhipleri ve Wilson Prensipleri gibi cemiyetlerle tam bağımsızlık anlayışına aykırı bir tutum sergileyenlerin görüşü manda ve himayedir. Manda ve himaye az gelişmiş ya da yeni kurulmuş devletlerin güçlü devletler tarafından yönetilmesi fikridir.

YANIT: D

17. Aslıhanlar-Dumlupınar Taarruzları II. İnönü Muharebesi'nin hemen ardından yapılmış ancak başarılı olamamıştır. Londra Konferansı'nın toplanması ve Moskova Antlaşması'nın imzalanması I. İnönü Muharebesi sonrasındadır. Maarif Kongresi Kütahya-Eskişehir Muharebeleri sırasında toplanmış, güney sınırı ise Sakarya Muharebesi sonrasında imzalanan Ankara Antlaşması ile belirlenmiştir.

YANIT: A

18. "Meydan Muharebesi yüz kilometrelik cephe üzerinde oluyordu. Sol kanadımız, Ankara'nın 50 km güneyine kadar çekilmişti. Ordumuzun cephesi batıya iken güneye döndü. Bunda hiçbir sakınca görmedik. Savunma hatlarımız kısım kısım kırılıyordu fakat kırılan her kısmın yerine, en yakın bir yerde hemen yeni bir savunma hattı kuruluyordu. Bu şekilde memleket savunmasını başka türlü ifade etmeyi ve bu ifademde direnerek şiddet göstermeyi yararlı ve etkili buldum. Savunma hattı yoktur, savunma alanı vardır. O alan bütün vatandır. Onun için küçük büyük her birlik, ilk durabildiği noktada yeniden düşmana cephe kurup savaşa devam eder." sözleri ile savaş stratejisini belirlediği muharebe Sakarya Meydan Muharebesi'dir.

YANIT: D

TEKRAR AKADEMİ

19. Lozan Konferansı'nda İsmet Paşa'nın gönderilmesinde,

- Askerî başarıları,
- Mudanya Ateşkesi'nden kaynaklanan tecrübesi,
- Askerî disiplininin kararlı duruşta etkili olması,
- Diplomatik görüşmelerde güçlü bir temsilci olduğuna inanılması

yer alır. Ancak İsmet İnönü'nün Osmanlının son dönemlerindeki anlaşmalarda imzası olduğu söylenemez.

YANIT: B

20. Verilen anekdotta yurdun toprağının temiz olması ve el kirletmeyeceğinin söylenmesi ulusal onur, bağımsızlık anlayışı ve toprağın kutsallığına vurgu yapar. Ayrıca bu cevap diplomasinin ve hitabet yeteneğinin güzel bir örneğidir.

YANIT: E

21. Yeni Türk devletinde yayımlanan genelgelerle yabancı okullarda Türkçe, tarih, coğrafya derslerinin Türk öğretmenler tarafından Türkçe okutulması kararı alınması eğitimde millîlik anlayışını kuvvetlendirerek millî kültürün korunmasına hizmet etmiştir. Dinî simgelerin yasaklanması laiklik ilkesinin eğitime yansımasıdır. Dinî propagandaların yasaklanması da misyonerlik faaliyetlerinin önüne geçilmesine yöneliktir. Ancak bu uygulamaların özel okulların kurulmasını zorlaştırdığı söylenemez.

YANIT: A

22. Atatürk'ün Türkiye İş Bankasındaki kendine ait hisselerinin yıllık kâr payını Türk Tarih Kurumu ile Türk Dil Kurumuna bırakması Türk kültürü ile ilgili bilimsel çalışmalara başkasına gerek kalmadan bir fon oluşturduğu için bu çalışmaların bağımsız devam etmesini sağlar. Ayrıca bu kurumların desteklenmesi Türk kültürüne verilen önem nedeniyle milliyetçilik fikrini de güçlendirir.

YANIT: C

23. Atatürk'ün "Türkiye'nin sahibi ve efendisi kimdir? Bunun cevabını hemen birlikte verelim: Türkiye'nin gerçek sahibi, gerçek üreticisi olan köylüdür. O halde herkesten çok refah, mutluluk ve zenginliği hak eden, bunlara en layık olan köylüdür. Bu nedenle, Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümetinin ekonomik siyaseti bu temel amacın elde edilmesine yöneliktir." sözü halkçılık ilkesi ile ilgilidir.

YANIT: D

24. Atatürk'ün Cumhuriyet Halk Fırkasının ikinci büyük kurultayında 15-20 Ekim 1927 tarihleri arasında okuduğu Büyük Nutku Gençliğe Hitabe ile sona erer.

YANIT: C

25. İki savaş arasındaki dönem, 1918-1939 yılları arasını kapsar. Briand-Kellog Paktı, 1928'de imzalanmıştır. ABD'de New Deal anlayışı 1929 Ekonomik Krizi'nin etkilerini gidermek amacıyla oluşturulmuştur. Locarno Antlaşması 1925'te imzalanmıştır. Almanya Milletler Cemiyetine 1926'da üye olmuştur. Yalta Konferansı ise 1945'te toplanmıştır.

YANIT: A

26. Türkiye II. Dünya Savaşı sonrasında iki kutuplu dünyada Batı Bloku'na yaklaşmıştır. Bu durumda,

- Sovyetlerin Boğazlar ve doğudaki bazı topraklarda hak iddia etmesi ile güvenlik kaygılarının oluşması,
- Güçlü müttefiklere sahip olma düşüncesi,
- Batı dünyasında saygın bir yer edinme isteği

etkili olmuştur. Ancak Türkiye hiçbir zaman yayılmacı bir politika takip etmemiştir.

YANIT: E

27. 1958'de İngiltere Başbakanı Harold Macmillan tarafından ortaya atılan Macmillan Planı Kıbrıs Sorunu'nun çözümüne yöneliktir.

YANIT: C

28. Ülkemiz matematik konum itibariyle Akdeniz iklim kuşağında yer almaktadır. Bu nedenle maki bitki türleri ülkemizde geniş bir alanda yayılış göstermektedir. Kuzeydoğu kesimde kar yağışlı gün sayısının fazla olması yükselti değerleriyle, Karadeniz kıyı kesiminde güneşli gün sayısının az olması bağıl nem oranının yüksekliği ile, iç bölgelerde yağışın az olması deniz etkisinin iç kesimlere girememesiyle ve kuraklığa dayanıklı bitkilerin iç kesimlerde yaygınlık göstermesi karasal iklimden dolayı yaz kuraklığının görülmesi ile ilgilidir. Bu nedenle doğru cevap A seçeneği olacaktır.

YANIT: A

TEKRAR AKADEMİ

29. Ülkemizin önemli dağlık sistemlerinden olan Kuzey Anadolu dağları içerisinde Bey Dağları yer almamaktadır. Bu dağlık alan Antalya'nın batısında yer almakta ve Toros sistemi içerisinde bulunmaktadır. Diğer seçeneklerde verilen dağlık alanlar Kuzey Anadolu Dağlık sistemi içerisinde yer almaktadır.

YANIT: B

30. Eriyebilen kayaçların bulunduğu arazilerde erime sonucunda çevresine göre alçakta kalan alanlar karstik ova olarak adlandırılmaktadır. Bu tür ova oluşumları ülkemizde daha çok Akdeniz bölgemizde görülmektedir. Haritada numaralandırılmış alanlardan II numaralı alan ülkemizde karstik ovaların yaygın bulunduğu alandır. Diğer seçeneklerde verilen ovalardan I ve V tektonik ovalar, IV ve III ise delta ovalarıdır.

YANIT: B

31. Sularını denize ya da okyanusa ulaştıran akarsular açık havzalı akarsulardır. Seçeneklerde verilen akarsulardan Dicle nehrimiz Basra körfezine, Çoruh nehrimiz Karadeniz'e, Aksu nehrimiz Akdeniz'e, Gediz nehri ise Ege denizine dökülmektedir. Ancak Aras nehrimiz Hazar'a dökülmekte, Hazar ise başka bir deniz ya da okyanus ile bağlantısı olmayan bir göl durumundadır. Bu nedenle bu akarsuyun havzası kapalıdır.

YANIT: D

32. Soruda verilen haritada Doğu Karadeniz kıyı kesimi işaretlenmiştir. Bu alanda her mevsim yağış görüldüğünden yağış rejimi düzenli, nemlilik fazla olduğundan sıcaklık farkı azdır. Ancak bu alanda en fazla yağış sonbahar mevsiminde görülmektedir. Bu nedenle III numaralı öncülde verilen bilgi yanlıştır.

YANIT: D

33. Türkiye haritasında işaretlenmiş alanların toprak özellikleri düşünüldüğünde aşırı yıkanmanın fazla olduğu topraklar I numaralı alanda, organik madde bakımından çok zengin verimli topraklar II numaralı alanda, demirin oksitlenmesi ile rengi kırmızıya dönmüş topraklar IV numaralı alanda, buharlaşmanın fazla olması nedeniyle üst kısmında tuz ve kireç oranı fazla olan topraklar ise III numaralı alanda görülmektedir. V numaralı alanın toprak özellikleriyle ilgili herhangi bir bilgi bulunmamaktadır.

YANIT: E

34. Heyelan olaylarının yaşanmasında eğim, yağış ve kil tabakasının varlığı önemli bir unsurdur. Bu üç unsurun bir araya geldiği alanlarda heyelan olayı meydana gelmektedir. Ülkemizde heyelan olaylarının en fazla meydana geldiği yer doğu Karadeniz kıyı kesimidir. Bu nedenle doğru cevap I numaralı alan olacaktır.

YANIT: A

35. Ülkemizde nüfusun yapısal özellikleri düşünüldüğünde; genç nüfus yaşlı nüfustan fazladır, kentleşme oranı %90'ın üzerindedir, sanayide çalışanların oranı tarımda çalışanlardan daha fazladır gibi bilgilere ulaşılabilir bu nedenle öncüllerde verilen bilgilerin tamamı doğrudur.

YANIT: E

36. Ülkemizde göçlerle ilgili verilen bilgilerden göçlerin çoğunlukla eğitim amacıyla yapıldığı bilgisi yanlıştır. Çünkü ülkemizdeki göçler çoğunlukla aile bireylerine bağlı olarak gerçekleşmektedir ve çalışmak amacıyla yapılan göçler daha fazladır. Bu nedenle doğru cevap C seçeneği olacaktır. Diğer seçeneklerde verilen bilgiler doğrudur.

YANIT: C

37. Doğu Karadeniz'in özellikle arazi yapısı düşünüldüğünde yayla adı verilen köy altı yerleşmelerin daha fazla olduğu görülecektir. Diğer seçeneklerde verilen; Çiftlikler daha çok Akdeniz'de, Mezralar Doğu Anadolu'da, Divanlar Batı Karadeniz'de ve Komlar ise yine Doğu Anadolu'da yaygın bulunan köy altı yerleşmelerdir.

YANIT: B

38. Pamuk bitkisinin yetişme istekleri düşünüldüğünde haritada işaretlenmiş yerlerden I numara ile gösterilen alanda hem pamuk için uygun sıcaklık ve kuraklık, hem de GAP ile birlikte uygun sulama koşulları oluşmuştur. Bu nedenle ülkemizde en fazla pamuk yetiştirilen alan I numara ile gösterilmiştir.

YANIT: A

39. Yaz yağışları ile uzun boylu otlar gelişmekte bu durumda büyükbaş çayır hayvancılığı için uygun koşullar sağlamaktadır. Haritada numaralandırılan alanların iklim özellikleri düşünüldüğünde IV numara ile gösterilen Doğu Karadeniz kıyı kesiminde her mevsim yağış olduğundan yazın çayır adı verilen otlar yetişmekte bu durumda büyük baş hayvancılığa uygun olmaktadır.

YANIT: D

TEKRAR AKADEMİ

40. Seçeneklerden verilen alanlardan;

Divriği = demir

Murgul = bakır

Seydişehir = boksit

Bigadiç = bor yataklarının bulunduğu alanlardır.

Ancak C seçeneğinde verilen Guleman (Elâzığ) ülkemizin önemli krom yataklarındandır.

YANIT: C

41. Seçeneklerde verilen termik santrallerden; Yatağan, Tavşanlı, Çayırhan ve Çan termik santralleri linyit ile çalışıp elektrik üretir iken Çatalağzı santrali taş kömürü ile çalışmaktadır.

YANIT: D

42. Soruda belirtilen alanlarda ortak olarak bulunan sanayi kolu cam sanayidir. Mobilya; daha çok büyük şehirlerde, dokuma sanayi; pamuk üretim alanlarına yakın yerlerde, gübre fabrikaları limanlar ve fosfat çıkartım alanlarına yakın yerlerde kurulmuştur.

YANIT: B

43. Haritada belirtilen merkezlerden I numaralı Edirne, II numaralı İzmir, III numaralı Kayseri ve V numaralı Van illerimize demir yolu ulaşımı vardır. Ancak IV numara ile gösterilen Doğu Karadeniz de hiçbir şehrimize demiryolu bağlantısı bulunmaz. Bu nedenle cevap D seçeneği olacaktır.

YANIT: D

44. Soruda belirtilen şehirlerden Afyon, Gaziantep, Edirne, Kayseri şehirleri önemli yolların kavşak noktasında bulunmaktadır. Bu nedenle ticari faaliyetlerin geliştiği bir alan olarak karşımıza çıkmaktadır. Fakat Çanakkale merkezinde hem ticaret faaliyetleri diğer illerimize göre daha az gelişmiştir, hem de bu ilimiz önemli bir kavşak noktası durumunda değildir.

YANIT: E

45. Seçeneklerde belirtilen kış turizmi alanlarından Saklıkent kayak merkezi Antalya ilimizde Bey dağları üzerinde bulunan bir kayak merkezidir. Diğer seçeneklerde verilen kayak merkezleri doğrudur.

YANIT: E

TEKRAR AKADEMİ

46. Borçlar hukukunun temel ilkelerinden biri olan nispilik ilkesine göre, borç ilişkisi sözleşmeyi yapan taraflar arasında hukuki ilişki yaratır ve tarafların sadece birbirlerine karşı ileri sürebilecekleri haklar doğurur. Eşitlik ilkesine göre, borç ilişkisinin tarafları arasında üstünlük yoktur, alacaklı ve borçlu eşittir. Dürüstlük ilkesine göre kişi, haklarını kullanırken ve borçlarını yerine getirirken dürüst (makul) biçimde hareket etmesidir. İvazlılık ilkesine göre, sözleşmeler kural olarak karşılıklı borç doğurur. Üçüncü kişinin aleyhine borç kurulamaması ilkesi gereği bir borç ilişkisinde üçüncü bir kişi, rızası alınmadan borç altına sokulamaz.

YANIT: C

47. Birden çok kimsenin, maddi olarak bölünmüş olmayan bir şeyin tamamına belli paylarla malik (sahip) olmasına paylı mülkiyet denir. Mallara birlikte malik (sahip) olanların mülkiyetine elbirliğiyle mülkiyet denir. Elbirliğiyle mülkiyette ortakların belirlenmiş payları olmayıp her birinin hakkı ortaklığa giren malların tamamına yaygındır. Taşınmaz bir malın sahibinin hak sahipliğini kısıtlamak için konulan ve uyarı niteliği taşıyan uygulamaya şerh denir. Tapu sicilindeki ayni hakların değiştirilmesine yönelik işlemlere tadil denir. Bir tescilin çizilerek hükümsüz hale getirilmesine terkin denir.

YANIT: A

48. Batık durumdaki şirketlerin, karşılayabilecekleri koşullar dahilinde borçlarını ödemek için alacaklılarıyla mahkeme huzurunda yaptıkları anlaşmaya konkordato denir. Kanunun izin verdiği hallerde uyuşmazlığa düşen tarafların aralarında anlaşarak söz konusu uyuşmazlığın çözümünü mahkeme yerine hakem adı verilen özel kişilere bırakmaları ve uyuşmazlığın hakemler tarafından kesin ve bağlayıcı şekilde çözülmesi yoluna tahkim denir. Ara buluculuk, tarafsız bir kişi olan ara bulucunun, tarafların iletişim kurarak çözüm oluşturmasına yardımcı olduğu alternatif bir çözüm yoludur. Ara buluculuk özgür iradenin esas alındığı, yargılama dışı dostane bir uyuşmazlık çözüm sürecidir. Ceza soruşturması ve davasında tarafsız bir kimsenin ara buluculuğuyla uyuşmazlığın çözümü için suçun mağduru ve failin iletişim kurduğu sürece uzlaştırma denir. Bireysel başvuru, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi kapsamındaki temel hak ve hürriyetlerin kamu gücü tarafından ihlâl edilmesi durumunda ihlâlin giderilmesi için Anayasa Mahkemesine yapılan başvurudur.

YANIT: B

49. Diyanet İşleri Başkanlığı 3 Mart 1924 tarihinde kurulmuştur. Başkanlık ilk kez 1961 Anayasası ile düzenlenmiştir. 1982 Anayasası'nın 136. maddesine göre, Diyanet İşleri Başkanlığı genel idare içinde yer almaktadır. Diyanet İşleri Başkanlığı laiklik ilkesi doğrultusunda görevlerini yerine getirir. Diyanet İşleri Başkanlığı Cumhurbaşkanlığına bağlıdır.

YANIT: D

50. 1982 Anayasası'na göre temel hak ve hürriyetler ancak kanunla sınırlanabilir. Temel hak ve hürriyetler kişinin topluma, ailesine ve diğer kişilere karşı ödev ve sorumluluklarını ihtiva eder. Yabancıların hak ve hürriyetleri kanunla ve milletlerarası hukuka uygun şekilde sınırlanabilir.

YANIT: C

51. 1982 Anayasası'na göre Ankara milletvekili seçilen Murat, Anayasa'ya göre parlamento tarafından milletvekilliği düşürülen bir milletvekili adına, bu parlamento kararının iptali için kararın alındığı tarihten itibaren 7 gün içinde Anayasa Mahkemesinde dava açabilir. Kesin karar Anayasa Mahkemesi tarafından 15 gün içinde açıklanır. Murat, seçildiğine dair tutanağın il seçim kurulu tarafından düzenlenmesinden sonra milletvekili sıfatını kazanır. Ankara milletvekili Murat Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda ant içerek görevine başlar. Anayasa'ya göre Ankara milletvekili Murat ödenek ve yolluklarının en fazla 3 aylığını önceden alır. Ankara milletvekili Murat hakkında ileri sürülen suç iddiası nedeniyle dokunulmazlığı, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kaldırılır.

YANIT: E

52. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre, uyarma ve kınama cezası alan bir memur 5 yıl sonra, aylıktan kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması cezası alan memur 10 yıl sonra atamaya yetkili amire başvurarak cezasının özlük dosyasından silinmesini talep edebilir. Uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezaları disiplin amirleri tarafından, kademe ilerlemesinin durdurulması cezası memurun bağlı olduğu kurumdaki disiplin kurulunun kararı alındıktan sonra atamaya yetkili amirler tarafından, çıkarma cezası yüksek disiplin kurulu kararıyla verilir. Uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezaları için disiplin kuruluna, kademe ilerlemesinin durdurulması cezası için yüksek disiplin kuruluna itirazda bulunulabilir. İtirazda süre kararın ilgiliye tebliğ tarihinden itibaren 7 gündür. Çıkarma cezası için itirazda bulunulamaz sadece idari yargıya başvurulabilir. Suçun işlendiğinin öğrenildiği tarihten itibaren uyarma, kınama, aylıktan kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması cezalarında 1 ay, devlet memurluğundan çıkarma cezasında 6 ay içinde disiplin soruşturması ve kovuşturmasına başlanmazsa, disiplin cezası verilmesi zamanaşımına uğrar. Tüm disiplin cezası türlerinde, suçun işlendiği tarihten itibaren en çok 2 yıl içinde disiplin cezası verilmezse, ceza verme yetkisi zamanaşımına uğrar.

YANIT: D

53. 8 sayılı Yüksek Askeri Şûranın Kuruluş ve Görevleri Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine göre Yüksek Askeri Şûra sadece barış zamanında ve yılda bir defa toplanır. Cumhurbaşkanının katılmadığı toplantılarına Cumhurbaşkanı yardımcısı başkanlık eder. Yüksek Askeri Şûra'nın kararları Cumhurbaşkanı onayı ile yürürlüğe girer. 2010 Anayasa değişikliği sonrası Yüksek Askeri Şûra'nın terfi işlemleri ve kadrosuzluk nedeniyle emekliye ayırma hariç tüm ilişik kesme kararlarına yargı yolu açılmıştır. YAŞ üyeleri arasında Sağlık Bakanı bulunmaz.

Cumhurbaşkanı başkanlığında toplanan YAŞ'ın üyeleri şunlardır:

Cumhurbaşkanı yardımcıları

Adalet Bakanı

İçişleri Bakanı

Dışişleri Bakanı

Milli Savunma Bakanı

Milli Eğitim Bakanı

Hazine ve Maliye Bakanı

YANIT: C

TEKRAR AKADEMİ

54. Anayasa'nın 123. maddesine göre idare kuruluş ve görevleriyle bir bütündür. Bu bütünlüğü sağlayan iki hukuki araç bulunur. Bu araçlar hiyerarşi ve idari vesayettir. Hiyerarşi, merkezi idare kuruluşları arasındaki (başkent-taşra) bütünlüğü sağladığı gibi her bir tüzel kişiliğin kendi içinde de bütünlük sağlar. Hiyerarşi ast üst, amir memur ilişkisidir. Hiyerarşi aynı tüzel kişiler arasında ve aynı birim içinde görülür. Hiyerarşi, bir kuruluşun devlet tüzel kişilerini denetlemesidir. Devlet tüzel kişiliği bulunan İçişleri Bakanı ile devlet tüzel kişiliği bulunan Ankara Emniyet Müdürlüğü arasında hiyerarşi ilişkisi görülür. Bir kuruluşun kamu tüzel kişiliği varsa ve başka bir kuruluş tarafından denetleniyorsa burada idari vesayet söz konusudur. İdari vesayet farklı tüzel kişiler arasında görülür. Yani merkezden idarenin yerinden idare üzerindeki (devlet tüzel kişisi-kamu tüzel kişisi) denetim yetkisidir. İçişleri Bakanı devlet tüzel kişisi olarak Çankaya belediyesini idari vesayetle denetleyebilir çünkü belediyeler kamu tüzel kişiliğine sahiptir. İçişleri Bakanı aynı zamanda kamu tüzel kişiliği bulunan Kütahya il özel idaresini de idari vesayetle denetleyebilir.

YANIT: A

55. Bin Tanrılı Şehir olarak bilinen ve Hitit uygarlığının merkezi olan Hattuşa bugünkü Çorum ilimizin sınırları içinde yer alır. UNESCO tarafından Dünya Miras Listesine 1986 yılında giren Hattuşa Hitit İmparatorluğu'nun MÖ yaklaşık 17. – 13. yüzyıllarda başkenti işlevini görmüştür. Hattuşa'da çivi yazılı tabletler gibi birçok yazılı malzeme yapılan kazılarda ortaya çıkarılmıştır.

YANIT: B

56. *Zeybekler* adlı tablo 1923 yılında İbrahim Çallı tarafından yapılmıştır. Bu tablo Kurtuluş Savaşı'nda zeybeklerin vatan savunmasındaki yiğitlik ve özgürlük mücadelesini anlatır. Tablo şu an Ankara Devlet Resim ve Heykel Müzesi'nde bulunmaktadır. İbrahim Çallı, Sanayi Nefise Mektebi'nde eğitim görmüş ünlü bir ressamdır. Çallı'nın sanat anlayışı izlenimciliktir. Önemli eserleri arasında *Zeybekler, Atatürk Portreleri, Mevleviler, Gül Koklayan Kadın, Hatay'ın Anavatana Hasreti* yer almaktadır.

YANIT: A

TEKRAR AKADEMİ

57. Nelson Mandela 18 Temmuz 1918 tarihinde Güney Afrika'da dünyaya gelmiştir. Güney Afrika halkı ona saygı ifadesi olarak "Madiba" lakabını takmıştır. Mandela Güney Afrika'da apartheid adı verilen ırk ayrımcılığı rejimine karşı mücadele eden kişidir. Afrika Ulusal Kongresi üyesi olarak siyahilerin eşitlik mücadelesini örgütlemiştir. Mücadelesinden ötürü 27 yıl hapis yattıktan sonra 1990 yılında serbest kalmış ve kısa sürede Güney Afrika'daki apartheid rejiminin sona ermesinde kilit rol oynamıştır. 1994 yılındaki ilk demokratik seçimlerde Güney Afrika'nın ilk siyahi devlet başkanı seçilmiştir. 1994 – 1999 yılları arasında devlet başkanlığı yapmıştır. 1993 Nobel Barış ödülüne layık görülmüştür. Mandela tüm dünyada özgürlük, adalet ve barışın simgesi olarak kabul edilir. 18 Temmuz, Birleşmiş Milletler tarafından "Nelson Mandela Uluslararası Günü" ilan edilmiştir.

YANIT: C

58. El Cezeri 1136 yılında Cizre'de dünyaya gelmiştir. Artuklu Beyliği döneminde Cezeri mekanik mühendislik, su saatleri, otomatik makineler ve hidrolik sistemler alanlarında önemli çalışmalar gerçekleştiren bilim insanıdır. En bilinen eseri *Kitab-ül Hiyel* mekanik hareketler üzerine yazdığı kitaptır. Bu kitapta 50'den fazla mekanik cihaz ve otomat tasarlanmış ve çizimlerle açıklanmıştır. El Cezeri modern mühendisliğin ve robotik teknolojisinin öncülerindendir.

YANIT: D

59. Afrika kıtasına yakın konumda olmasına rağmen Kanarya Adaları, İspanya toprağıdır. Özerk bölge olan Kanarya Adaları İspanya'ya bağlıdır ve burada İspanya yasaları geçerlidir. Kanarya Adaları'nın kendi özerk parlamentosu ve yerel yönetimi bulunmaktadır.

YANIT: E

60. Prof. Dr. Gazi Yaşargil, 6 Temmuz 1925 tarihinde Diyarbakır'da dünyaya gelmiştir. Beyin cerrahisi alanında çok önemli çalışmalara imza atmıştır. Yaşargil beyin cerrahisinde mikroskop kullanımını yaygınlaştırarak mikrocerrahinin temellerini atmış bilim insanıdır. Gazi Yaşargil'e Amerikan Nörolojik Cerrahlar Kongresi tarafından Yüzyılın Beyin Cerrahı unvanı verilmiştir. 1993 yılına kadar İsviçre'de Zürih Üniversitesi'nde profesörlük yapmış ve 2013 yılında Türkiye'ye dönerek Yeditepe Üniversitesi'nde beyin cerrahisi alanında eğitim vermiştir. Gazi Yaşargil "Modern mikro nöroşirürjinin babası" olarak kabul edilir. Gazi Yaşargil 10 Haziran 2025 tarihinde İsviçre'de vefat etmiştir.

YANIT: C